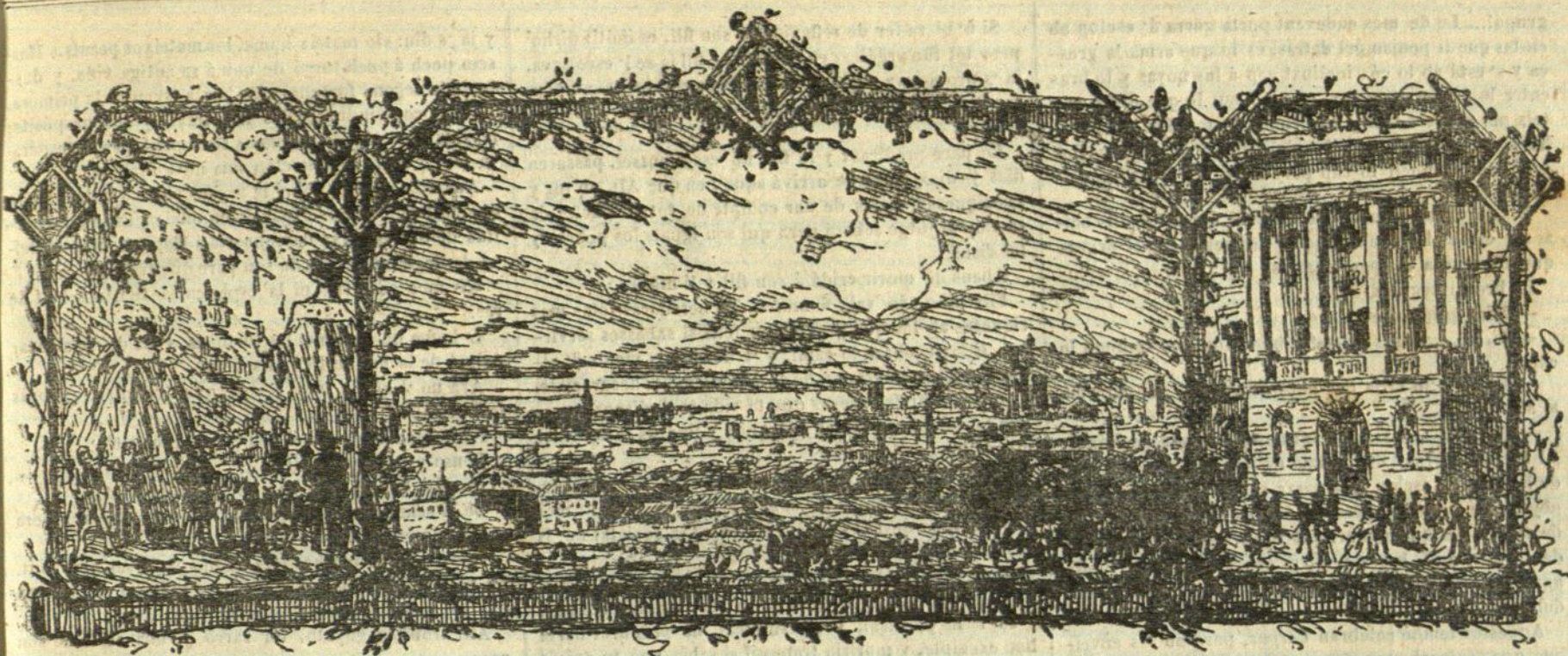

2 cuartos cada número.

Surtirá un cop cada
semana.Se ven en totas las
librerías.

LA PUBILLA

SEMMANARI CATALÁ.

2 cuartos cada número.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ,

Plassa Nova, n.º 5.

LLIBRERIA DE E. PUIG,

Barcelona.

CORPUS.

I.

Cada any passa y cada any torna sempre 'l mateix: fresch, alegret, florit y ensisador, com una donsenlla que may passa dels quinze anys.

Hi hagi ó no hi hagi crisis, estiguem contents ó mal-humorats, no sabem véuerlo venir sense ferli la nostra rialleta y sense que 'ns sortim de pullaguera, cada qual per son estil. Cada qual per son estil, dihem, perquè, com tot lo demás del món, la festa de *Corpus* té una pila de caras, no á tots ensenya la mateixa, y segons la cara que se li veu, la gent fa ó desfá, y s' arregla ó 's desarregla.

L' humanitat es un xicot gran, que necessita juguinas y entreteniments, per los quals té las sevas épocas marcadas, ni més ni menos que la quitxalla per jugar á balas, ó á fer volar estels, ó á fer ballar la baldusa. Per *Tots Sants*, l' humanitat juga á castanyas; vé *Nadal*, y juga á gallis y á turrons; vé *Carnestoltes*, y l' humanitat no sap qué ferse de juguinas que la voltan y de jochs entre que triar; y arriba *Corpus* en sent l' estiu, y ja veuran com tots hi jugan.

No més prénguinse la molestia de seguirme una estoneta: aviat enllestirem.

II.

Figúrinse un carrer de Barcelona, á mitja tarde; tothom fa son fet; passen carros, passen cotxes, las botigas no vénen, etc., etc. Y en una escaleta, plantat y ab los ulls en l' aire s' hi está en Lluisset, tot maco, tot elegant, tot afeitadet; en una paraula, á punt d' anar á ocupar un silló d' anfiteatro del Liceo. Donchs ¿lo veuen avuy?... Lo mateix s' estava ahí, lo mateix avans d' ahí, y lo mateix desde un any y mitj que fá que segueix á la noya del segon pis de la casa del devant.

Lo pobre Lluisset ja ha passat tots los disgustos del ser qu' estima, y casi ab poch més que li suchsehexi pot passar á ocupar lo lloch d' un héroe de novela; ja ha rebut desenganys y cops de tronxo, ha tingut desafios y disputas, ha passat nits en blanch y dias neguitosos, ha fet l' ós y l' mico; ha gastat per guants, per silló, per jardinera, per caball de lloguer, per roba bona...

¿qué volen més? Y encara no ha pogut tenir una paraula ab la seva estimada, ni una!

Un any y mitj que fá signos y telégrafos, y que sols d' una respectable distancia poden comunicarse son cor sensible y lo cor senzill de la noya que 'l vol.

¡Pero ja ha arribat *Corpus*!.. Ja haurá acabat son patir; ¡no n' espera pocas de felicitats lo pobre Lluisset! Ja ha arribat *Corpus*, y podrán comunicarse los dos amants incomunicats.

Y no s' enganyan: *Corpus* es lo gran protector dels cors sensibles; y mirin, per proba, llegeixin aquell paper qu' una criada acaba de donar á n' en Lluisset: «*Mañana iremos á casa doña Rosa á ver la procesion.*»

Lo cor li salta, ell també hi anirá; se fará conegut de la mamá, podrá ajuntarse en los passeigs. Y es així; l' endemá mateix trobarán en Lluisset y la Conchita passejant de costat, y arreglant ja lo piset que llogarán per viurer junts.

Aquestos ja han aprofitat lo *Corpus*.

III.

En una rebotigueta, il·luminada per un llum de gas ab pantalla, hi há una taula llarga y estreta, plena de trocas y capdells de fil, de retalls de tots colors, de seda de llana, de punt, de jaconá; de didals, d' agullas.... per acabar, es una tenda de modista. Una dotzena de pimpollos s' están assentats tot voltant, cusint, cantant y traseca que traseca. L' una moreneta y aixerida, l' altra rossa y ensisera, aquesta ab uns ulls negres que creman de lluny, la de més enllá ab uns ulls blaus que gelan d' aprop, y totas pentinadas á l' última moda y millor que cap senyoreta, sense ajuda de pentinadora, ni perruquer.

Son *nada menos* que las nou tocadas de la nit, y encara 'ls ne toca una horeta més; prou cantan, pero no riuen. No n' hi haurá cap que vegi al promés aquell vespre, porque, com plegan tart, los de casa las van á buscar.

Lo dia antes també han vetllat, l' endemá també vetllarán.

Aixó per ellas es *Corpus*.

IV.

Ara som en una sala gran, ab las parets totas de quadros y mostrás; de dalt á baix la crusan taulas

travesseras y al fondo hi há una tauleta y una pissarra

La sala está plena de noyets, tots mudats, ab una atxa á la mà y un farsell de carmel·los á l' altra, los caps plens d' anelletes y las caras y los colls rentats ab sabó d' olor.

Per entre ells se passeja un senyor de mitja edat, vestit ab casaca, pantalon negre y botins blanchs; com los noys porta anelletes, y com ells aguanta una atxa. Parla castellá, pero 's coneix qu' es catalá, de la terra. No sap qué ferse de tou y de content: conta 'ls noys y 'n troba quaranta; examina 'ls vestits y 'ls troba bonichs: ja poden pensarse qu' es lo director del col·legi, qu' está arreglant lo trós de professó que li han encomanat.

L' objecte de la enveja de tots los xabalets y de las atencions del director, es un deixeble molt petit, vestit tot de *casimir* blanch, ab trensilla d' or y faja de seda blava. Es lo pendonista, fill d' un *comisario régio* d' una societat de crédito; es lo que paga 'l refresch, lo que paga la música, lo que fá la festa.

L' última figura notable d' aquest curiós quadro, es un ganapia, ab pantalons de dril blanch y levita blava, que corra per allí, ab una vara d' arreglador, mes content que un gós ab un os, y pegant cops als noys que no están quiets.

Lo director s' está al balcó esperant la música, y plé d' ansietat porque tarda. Al fi arriba, los noys s' arregleran, gracias al bon ordre ab que procedeix lo mestre, lo pendonista agafa 'l pendó, fentli de cordonistas dos cusins seus, que no van á aquell col·legi, y la comitiva 's posa en marxa, portant redera 'l director col·locat entre 'l mestre de solfa y un ajudant qu' acompanya noys del col·legi.

Tots aquestos, més de dos mesos há qu' esperaban *Corpus* per fer aixó.

V.

—¡Miram aixó!... ¡miram aixó, quin floret!...

—Pasiho bè, ¡maca!... ¿que no 'm vol dir res?...

—¿Que endevino com se diu?... Marieta... Roseta...

Antonieta...

—Fuig que la enramaré...

Res; broma que fan una colla de joves ab unas noyas. Ells, ja s' ho ponden pensar; tots són calaveras, tots portan lo sombrero, bolet ó gorra tirats enredera y tots van carregats de paperets y ginesta. ¡Si 'ls vegessen!... ¡quin

grupo!... Lo de més endavant porta gorra d' esclap ab cintas que li penjan pel detrás, es lo que arma la gresca y s' está ab lo cós inclinat cap á las noyas y lo bras entre lo de son company, que no sap lo que dir y parteix per véuerers també en primer terme. Los altres riuen, aprofitant los *dichos* del primer per allargarlos y no més trehuen lo cap per entre las espatillas dels del devant.

Las noyas fan com qui no escolta, tenen los ulls baixos y están ab lo bano amanit per pegar cop al primer que allargui la ma per tocarlas.

La broma segueix:

—¡Mira quins ullets!...

—¡Sí, sí!... ¡quins ullets! diuen los que trehuen lo cap.

—¡Que no m' faria una mica de puesto, per estarme al seu costat!...

—¡Eh! ¡eh!... passa cridant una altra colla de plagas. Al arribar devant del grupo donan una empena y lo de la gorra d' esclap va á parar sobre la noya, qu' era objecte de la seva *chistositat*. Mentre s' aixeca partintse de riurer, los que han arribat tiran á la noya grapat de sèmola, mill, besas y altres cosas del mateix modo agradables, y se n' van á repetir la funció fins al cap del curs.

Aquestos també celebran *Corpus*, pero no 'ls enveïjin, que per poch que fassin, tots vostès lo celebrarán millor.

VI.

Entrin per las sacristías y també hi fan *Corpus*. Lo sacristà no sab ahont t' el cap, los escolans corran de un cantó al altre; es l' únic dia que reban ab *rebusos* á las beatas que van á preguntar l' altar ahont surtirá la missa; los beneficiats dinan fora d' hora; lo rector no sab si dinar ó si sopar y los obrers tenen abandonats tots los negocis de sa casa.

Fiquinse en una botiga del curs, y no saben per hont girarse d' ocupada que está ab pots, cadiras, senyoras mudadas y altres embrasos. L' amo no trova un tamboret per enfilarse á encèndrer los flams de la cornucopia que ha posat á la porta. Si es botiga de moda, s' ompla de parroquianas, que no hi caben, y aixís lo principal com los dependents, se desfan enrahonant ab totes y contestant sempre á temps ab amabilitat y ab gracia, dificultats que sols al botiguers de *artículos de novedad*, está concedit salvar.

Yaigin por tots los puestos y per tot se coneix qu' es *Corpus*. Van distrets y 'ls surten los jegants, fugen d' un cotxe y topan ab un tauló; van á missa á la catedral y s' troban ab l' ou com balla; portan pressa per anar á ca l' metje ó á ca la llevadora y no pòden traspasar una cantonada perque la professó está passant.

En una paraula, *Corpus*, es per tothom: ningú s' salva de ferlo d' un modo ó altre, y ab lo que jo he dit y lo molt que vostès ja n' saben, ho pòden ben bè haber jutjat.

QUIM ROSÉS.

EPIGRAMA.

—¡Tu sapiguesses, Benet,

lo pesada qu' es l' Agneta!

—No m' sembla que pesi molt

—Pesa molt, perque es llaugera.

CUENTOS DE PRIMAVERA

PER

A. S.

VI.

Las tres claus.

Anem á contar una historia un poch estranya.

En un país qu' está molt lluny del nostre, vivia un home rich, tant rich que sa riquesa era proverbial.

Aquesta fortuna se la devia á sí mateix, tota se la havia guanyada, perque ell era fill d' uns pobres pescadors, que no tenian mes que la camisa que portavan.

Sobre l' modo com se va fer rich corrian moltes historias, mes com á nosaltres no ns interessan, las deixarem córrer.

Aquest home, ab tants diners, no s' pòt dir que fos enterament feliç. Tothom t' en lo món una pena ó altra, y la del vell Ali, que aquetera l' nom del ricatxo, consistia en tenir un fill que, com criat ab luxu, era malgastador y carregat de vicis, de manera que son pare preveya que, en quant ell morís, sa fortuna no duraria molts anys.

Si n' hi va fer de reflexions á son fill, es inútil dirho: pero tot fòu predicar en desert. Lo fill ja se l' escoltava, ja s' proposava mudar de vida; pero res, tornava á véuerer á sos companys, y altra volta tornava á sos extravíos.

Lo pare predicant y lo fill no escoltantsel, passaren dias y dias, fins que arribá aquell en que Ali, ab tot y sas riquesas, havia de dar compte de tots los actes de sa vida al jutge soberá pera qui son iguals los pobres y los richs.

Abans de morir cridá á son fill y li digué:

Fill meu, jo vaig á morir. Tu herederás totas mas riquesas ab las que podrias ser feliç si sabesses servirten. Ellas t' obran lo camí, y t' donan los medis d' aixugar moltes llágrimas, de socórrer á molts desgraciats.

Si ho fas aixís, cregas que ta vida será ditxosa, perque ta conciencia estará tranquila y tindrás la satisfacció de haver obrat bè.

—Mes també las riquesas poden serte perjudicials, perque ellas facilitan lo comètrer mil crims tant més abominables devant de Dèu, en quant la societat no 'ls castiga.

Puch dir, donchs, que ab mos tresors t' entrego l' arbre del bè y del mal, la ventura ó la desgracia eternas.

Ja t' he predicat, t' he suplicat, he procurat darte bon exemple, y moriria tranquil si sabia que tu anirás pe l' camí recte; mes me temo que será tot lo contrari.

No puch mes, sento que la vida se m' escapa.

Tè, continuá, treynt de dessola l' cuixí tres claus.

Aquesta es la última prova de mon amor. Acóstat y escolta.

Aquí tens aquestas tres claus, són de tres portas que trobarás en la cabanya que fòu de mos ávis. Aquesta cabanya no la pòts vèndrer. Lo dia que t' trobis pobre ves á la cabanya y obra ab aquesta primera clau la porta senyalada ab lo número hu. Allí pòt ser trobarás ab que remediarte.

Si no es aixís y un altre dia tornas á trobarte infeliç, obra la segona porta. La tercera la obrirás en l' últim apuro. Juram, fill meu, que ho farás aixís.

Lo fill ho jurá entre plors, y al poch rato lo vell Ali aná á rebèrrer lo premi ó lo càstich de sas bonas ó malas accions sobre la terra.

Ja tenim al fill sol. Los primers dias los passá entregat al dolor que li causá la mort de son pare, á qui de veras estimava; mes prompte lo rodejá una colla d' amichs y d' aduladors que acudiren á l' olor de sas riquesas, com las moscas al entorn de la mel.

Al poch temps lo luxu de Hassem, qu' era l' nom del fill, fòu proverbial. Gastava tresors immensos; mes, segons la previsió de personas prudentas, al cap de tres anys se trobá arruinat y sens saber ahont darias.

Sos amichs, no poguent ja divertirse á costas sevas, l' abandonaren, se burlaren d' ell dientli tonto y viciós, y molts altres impropis, de manera que l' pobre Hassem se desesperaba y pensaba, com fan molts: «Si ara fos á fer, no s' riurien de mi». Quant sos cavalls, sos mobles y son paleu passaren á mans de sos acreedors, Hassem no tingué mes remey que anarsen á viurer en la pobre cabanya de sos ávis que, segons lo testament de son pare, no podia vèndrer.

Allí, pensant en si s' matoria, se passejava amunt y avall, sentint com los xicots cantaban una cansó composta pera burlarse d' ell, quant se recordá de las tres claus que li havia donat son pare.

Prengué la primera, y tot tremolant obrí la porta á que corresponia.

En quant entrá en lo quarto tingué que apoyarse en la paret, tal fòu la sorpresa que li causá la vista de lo que allí hi havia.

Demunt de una taula col·locada en lo centro hi havia en un costat una pila de monedas d' or, y en l' altre un munt de pedras preciosas. Era alló un tresor que podia fer la sort de moltes familias.

Vensuda l' emoció, Hassem se acostá á la taula, y en lo bell mitj de ella, trobá un paper escrit per son pare.

Aquell paper podia considerarse com una carta enviada del altre món.

Hassem lo prengué y llegí:

«Te deixi una fortuna que no tenia igual, te l' has malmesa. Aquí n' tens un' altra. Que la experiència de lo passat te servesca pera lo avenir. Sigas prudent.—Ali.»

Hassem besá la carta tres vegadas, y jurá en son interior de seguir los consells de son pare, que semblava que s' aixequés de la tomba, pera darli una nova prova d' amor.

Mes los propòsits d' un home viciat no són duraders

y ja s' diu: «lo mateix home, los mateixos pecats.» Hassem poch á poch torná de nou á sa antiga vida, y destruí la segona fortuna, com havia esventat la primera.

Altres cop vingueren las llágrimas, y los propòsits; mes aquesta vegada ab menos sentiment, perque esperava trovar ab la segona clau una nova fortuna.

Aná á la cabanya, obrí la segona porta y entrá. En lo quarto trobá moltes eynas d' un ofici, y una petita partida de diners. Aixó desconcertá á Hassem. Mes no deixá de llegir una carta de son pare que trobá, y deya:

«Ni mos consells, ni la experiència te han servit de res.

L' home que malmel las fortunas, s' ha de considerar deixat de la ma de Dèu. Es boig.

Ara no t' queda mes remey que trevallar. ¿Sabrás ferho?

Ab lo que aquí t' deixo jo m' vaig fer rich.

Pensa y trevalla.—Ali.»

Hassem quedá, com hem dit, desconcertat.

Bè li semblava lo consell de son pare, mes ¿li era possible trevallar?

Se proposá provarho. Mes no tingué foras pera tant. En poch dias gastá los diners que hi havia en lo segon quarto, y obrí lo tercer.

Allí trobá un gayato, un sarró y una carta de son pare.

Aquesta deya:

«Ets un miserable y un pobre d' esperit.

Plora tas fortunas perdudas, plora ta falta de voluntat y ta peresa. Ets un home inútil, un ser despreciable, sols útil per anar de porta en porta demanant caritat.

Mes la culpa en part ha estat meva, t' havia d' haber criat com á pobre y no com á rich; pero t' creya mes home.

A Dèu.»

Hassem desesperat, fugí de son país, y aná pe l' món demanant caritat y aconsellant als richs que no miresin las riquesas com á cosa segura, y als pobres que trevallessin, y á tots que no s' col·loquessin en la pendent que l' havia portat á ser, com deya son pare, un ser inútil y despreciable.

IMITACIONES POPULARES.

LA FIRA DE CAMBRILS.

—Mare, portaume á la fira,

á la fira de Cambrils;

allí m' firaré un anell,

un anell y un faldellí.

—No vull pas, filla, que hi vagis

á la fira de Cambrils;

que allí, diu, qu' han de ballar

las noyas ab los fadrins.

—Mare meva, mare meva,

los galans, diu, que són fins

y que diuben amoretas

y que s' casan desseguit.

Mare, deixámbi anar

á la fira de Cambrils,

que encara, qu' he de ballar

me casaré desseguit.

Ja se n' van cap á la fira

á comprar lo faldellí,

de tanta gent que hi havia

ja s' perden assí y allí.

A la noya ja l' agafa,

ja l' ha agafada un fadrí;

la mare carrers y plassas

va voltant ab frenesí.

La filla balla que balla,

tot ballant se pert al fi;

la mare cerca que cerca,

ja surt plorant de Cambrils.

OSEE-ATNIR.

LA DAMA DE LA FONT.

Al costat de la fonteta

n' hi ha una dama,

de flors bellas prou ne du

demunt la falda.
Una corona de flors
teixeix ab ansia
per lo seu espós, que n'era
á Terra Santa;
Ja s'hi acosta un cavaller
de Terra Santa;
—Damisela, no tingueu
cap esperança
que las novas que jo os duch
no 's plaurán gaire.
—Digaume, bon cavaller
de Terra Santa,
¿quinas novas me porteu
que són tant malas?
—Vostre marit se 'n aná,
pregau per s' ànima;
vostre marit caigué mort
en la batalla.
—No 'm parreu més, cavaller,
que 'm partiú l' ànima;
no 'm parreu més, cavaller,
eixas paraulas.
A la porta del convent
ja va la dama,
al ser al peu de la porta
tres cops donava.
Ja surt la mare abadesa
per la reixada,
ja diu la mare abadesa:
—¿Qué voleu, dama?
—Vull entrar en lo convent
al trench de l' alba,
que tinch mitj partit lo cor
y trista l' ànima.

OSEJ-ATMIR.

LOS BUFOS MADRILEÑOS.

¿Qué són los bufos? ¿Qué fan los bufos? ¿Qué volen los bufos?

A estas tres preguntas, pòt respondrer ab una sola paraula. Riurer.

Y efectivamente, los bufos no son otra cosa que un apilech de graciosos surtits de la comedia ó de la zarzuela, ab més ó menos gracia, que en conjunt y á solas guanyan ab lo fruit de son treball lo seu pá de cada dia. Per aixó, no fan altra cosa que representar comedias, y sainetes adornats ab més ó menos música, més ó menos ben cantada, ab lo que logran casi sempre fer riurer, encara que no sigui més que de fástich: segon alguns, y com altre no es lo fi que s' han proposat, d' aquí que per nosaltres los bufos compleixan ab sa missió. Preguntem ara: ¿Es bona la missió dels bufos? ¿Es perjudicial al art? ¿Ofen á la moral y á las bonas costums?

Si la resposta la cerquem en lo judici crítich que d' ells han fet alguns periódichs de la cort y en algunas gacetillas d' altres d' aquesta localitat, á ben segú, que 'ls fora ben perjudicial; pero com que nosaltres acostumen respondrer per nosaltres mateixos, sempre moguts per la conciencia y guiats per nostre criteri, sens fernos eco de ningu d' aquí que haguem volgut conèixer aquet espectacle pera poder respondrer ab cert coneixement de causa als que tals preguntas nos fassian.

Com á obras d' art, veritablement que ben poch ó res són las que fins ara havem tingut ocasió de véurer *El Joven Telémaco*, *La trompa de Eustaquio* y *Bazar de Novias*. Inspiradas en llibres francesos, font de hoat provenen los Bufos, tontos los mès, plens de chistes rebuscats, alguns de no massa bona lley, no fan altra cosa que entretenir, y grácias encara á la bona execució que alcanzan baix la direcció del Sr. *Arderius*. Vistas donchs pe 'l prisma del art, ben poch ó res podan ensenyarnos, é ínfima la utilitat que reportin á la literatura; pero d' aquí á dir que, 'n están fora completament hi ha una immensa distancia. ¿Donchs qué? Están fora del art los passillos y zarzuelas de mólts de nostres poetas clásichs. ¿No són obras d' art los sainetes de D. Ramon de la Cruz? ¿No són apreciadas algunas d' entre tantas y tant conegudas Tonadillas?

De segú que 'ns respondrán que aixó no són aquells

passillos, ni menys los sainetes de D. Ramon de la Cruz, ahont s' hi veu la fidel estampa de la societat d' aquells temps, ó la paròdia de las principals obras d' aquells grans genis á ell contemporáneos; mès nosaltres los respondrem que todas las cosas tñen sa compensació. Doneu obras com *Pilades y Orestes*, y tindrem *Panchos y Mendrugo*. Escribiu un *I. Capuletti e i Montechi*, y surtirá una *Inesilla la de Pinto*. Feu que brillin genis com Calderon, Lope y Alarcon, y tindreu sainetistas com Cruz, Castillo y tants altres.

Pero mentres los poetas nacionales vagin á béurer á la escola francesa, y en lloch de concebir obras grans, s' entretinguin traduhint qualsevol cosa, mentres lo públich prediqui en veu alta que al teatro no hi vol anar á plorar, que pera véurer penas prou n' encontra ahont se vulla que fixi sas miradas, los bufos tñen dret d' ésser y 'l públich té obligació d' admétrerlos, pus que d' ell són fills.

Ara á la última pregunta de si 'ls bufos son inmorals é indecents, los respondrem que per lo qu' habem vist, no pòt calificársels d' aquest modo, á menos de voler calumniarlos. Ja podriam estar contents de que infinitas obras sérias que s' han aplaudit ab grans picaments de mans, no sols per nosaltres sino fins per aquets escrupulosos periódichs, fossin lo que las tres qu' havem anomenat. Segur pòt estar lo públich que serem los primers en censurarlos tant bon punt com se desmandin, lo qu' estem certs que no sucsehirá atés lo bon judici del seu director.

Vagin, donchs, á véurer los bufos, segurs de que no se 'ls sublevará lo pudor ni perdrán la innocencia.

Alguns tot lo carrech que fan als bufos, es lo d' haber invadit un escenari d' ahont baixan las *Marchissios*. La millor resposta fora per aquets no respondrer, per alló de que las necetats no mereixen se 'n fassi cas; pero vull compláurer á tothom, y crech lograrho ab una reflexió.

¿Pert lo brill una copa de cristall per haverhi begut aguardent després d' espumós xampagne? ¿Y es dolent aquet per haver estat avans en la copa rom ó ginebra? De segur que no.

Abans de las *Marchissios* han treballat en aquet teatro 'ls acróbatas anglo-americanos; Mlle. Benita y flu sombras, y malament; Petrópolis, dislocacions repugnants, y á ben segur que tots aquestos espectacles no 's pòden comparar, ni en somni, als *bufos madrileños*.

Escritas las anteriores reflexions, han vingut á justificarlas, responnent á tots los cárrechs que podria fernos la critica, las representacions del *Sarao* y la *Soiree*: obra en dos láminas que, si bèn independents l' una de l' altra, están tant perfectament calcadas, tant bèn presas del natural, que mès que láminas podrian dirse fotografias.

Lo *Sarao* es una exposició de la societat del sigle passat, ab tota sa hipocresia, virtuts, hereus plens d' ignorancia, usus, costums, tradicions, en una paraula, lo ahir que tant magistralment nos legá 'l malograt don Anton Flores.

La *Soiree* es la critica de la societat d' avuy, ab sa luxu desmedit, son descrédit, sos abusos, son afany de bèn paréixer y viurer ab la esquena dreia á costa del próxim, en una paraula, *nosaltres*. Lo mérit d' esta obra déu trobarse en lo contrast, y satisfets pòden estar los autors d' haverho lograt per complet, si bèn pecant d' exagerats, defecte de que adoleix també la execució de la primera lámina.

Lo públich va aplaudir ab veritable fruició, havent saludat la surtida del senyor *Escriu* ab un general aplauso. En lo desempenyo 's distingiren en particular los senyors *Arderius* y *Escriu* y las senyoretas *Gomez* y *Ruiz*. La última fa un pollo capás de fernos olvidar á la *polla*.

En los teatros del passeig continúan las funciones de zarzuela, sempre favorecidas d' un numerós públich en particular en las nits dels diumenges.

Los acróbatas dels Campos Eliseos són unas notabilidades, y aconsellem als aficionados que no deixin de véurerlos, segurs de que 'ls agradarán.

JOSEPH PINTOL.

EPÍGRAMAS.

Donya Elvira de Fontalba
diu que t' vint y cinch anys;
lo qu' ella diu ho asseguro;
fa quinze anys qu' es veritat.

—¿Quina educació li ha dat
al seu fill, que may paga?

—Home, ja s' ho pòt pensar;
Educació literaria.

ENRICH DESVALLS.

ESPOSICIÓN RETROSPECTIVA.

I.

L' estudi de las obras antiguas en escultura, en pintura y en arts suntuarias, ha sigut en tal manera de profit, que sens ell algunas de las ciencias que coneixem, no existirian ó estarian en un atrás assombrós.

En los escriptors antichs trobem en general descuidada la *Cronologia*, y aquesta ciencia, á la que podem anomenar la pauta de la Historia, no seria res si 'ls monuments d' aquells temps no haguessen ajudat á coordinarla y fixarla.

La Historia mès remota també, no estaria poch ni gaire atrassada sense l' ajuda d' estudis arqueològichs. La historia de varios imperis ha arribat á nosaltres per medi de medallas ó inscripciones. Los sigles anteriors á Homero, en Grecia, y 'ls posteriors á Alejandro, en la Bactriana, estarian en un complet caos si no s' haguesen estudiat los objectes que á ells perteneixian; y poca cosa sabriam del Egipte primitiu á no existir alguns dels seus monuments.

Los noms de personas y de llocs vindriam mólts desfigurats per las alteracions que haurian anat sufrint ja per la transmissió de viva veu, ja per las traduccions á altres idioms, si 'ls escultps d' alguns objectes no 'ns los diguessen exactes.

Las costums, usos y opinions de mólts paissos antichs s' ignorarian, á no ser l' Arqueologia, ja que 'ls escriptors no feyan menció d' ells n' enrehonaren mólts llaugerament. Pero trobem objectes que, millor que ab descripcions literarias, nos indican los usos, costums y opinions d' aquellas comarcas, mostrantnos sas armas, sos trajos, sos espectacles, convits, bodas, funerals, ritos religiosos, habitacions, mobles y adornos. Alguns frescos, per exemple, descuberts en Herculano y en Pompeya, 'ns revelan que 'ls antichs havian arribat á una perfecció sorprendent en la dansa.

Sense 'ls monuments de l' antigua Grecia, no sabriam que 'ls grechs foren los grans mestres en arquitectura. Ja que no 'ns deixaren reglas teóricas, tenim d' ells la práctica, que enrahona mès palpablement als sentits.

De tot lo espressat, se despren naturalment que l' estudi de las antiguitats es de gran utilitat.

Basta considerar no mès que l' invenció de l' imprenta fòu deguda al estudi dels grabats que sobre metall y pedras preciosas feyan en los primers temps de cultura y dels que 'n conservem hermosos exemplars. En tal modo es aixís, que no deixa de semblar estrany que una gent, de la qual admirem mólts miniaturas grabadas, no haguessen atinat en lo medi de perpetuar sos adelantos.

L' exposició retrospectiva, pues, baix tants conceptes útil, té de reportar gran profit, y honra no poch á la Academia de Bellas Arts de Barcelona, per haver iniciat la primera en Espanya aquet concurs, del que 'n direm alguna cosa en lo próxim número.

FELIP CASALS.

SACH DE NOUS.

En la poesia «A Catalunya» del número passat, diu l' autor, en una mólta atenta carta, que hi ha duas equivocacions. La primera es que diu duas ó tres vegadas «Amo,» y déu dir «Am,» y la segona es que diu «barras,» y déu dir «Barras.»

Com que un hom té tantas ó mès caborias que 'ls

existas, també 'ns ne va suchseir una; no 'ns varem equivocar, pero 'ns olvidarem de posar en lo número passat la sol-lució del geroglífich del primer número, que es:

LA SOTA D' OROS ES LA MILLOR CARTA.

Lo diumenge passat s' estrená ab gran aplauso la companyia del Odeon en los Camps de Sabadell.

Posaren en escena La campana de l' Almudaina, que diu que 'ls fèn quedar més lluits que la Eularia á nosaltres.

Demanam á la empresa que, per propagar la llengua de la Pubilla de 'n tant en tant posin produccions catalanas, y aixís podran divertir-se fent las gorras de quartel com las barretinas.

En lo número próxim trobaran la continuació de la novela que 'ls vam prométre. Com que será del mateix tamany, tipos y paper que 'l tros que 's publicá en la Rambla, se podrá enquadrar sens que 's conega en res que ha sigut interrompuda. Als que no tingan los folletins de la Rambla, en casa d' en Lopez los hi vendrán.

Vostés vagin comprant diari, que si acás no será aquest l' últim sacrifici que farem. Un dels redactors nostres que maneja molt bé la paleta y 'l pinsell ja está pintant lo d' Abraam.

Lo dijous passat surtí la pubilla de casa ab lo seu senyor.

Y qué 'n vá de bonica: llassos y glassas y flors y tot lo que vulgan!

Ja 'ls varem dir que quant vol sap lluhir-se.

Nosaltres quant la veyem tant guapa tenim més satisfacció que si haguessem tret una unsa, y cregan que dariam tot lo que 'ns sobra d' alsaria per precedirla com los xicots, fent tamburellas y tirantli ginesta.

Ab los gegants, aquets dias també corren las trampas, y aquest any s' interpreta lo que tocan de molts maneres.

Se suposa que 'l seu toch vé á dir: Trampas, trampas, tot son trampas.

Alguns diuen que, com van devant dels gegants y aquets van pintats y portan perruca y ulls de vidre, ellas van devant tocant: trampas. Pero aixó no pót ser, perque allavoras las senyoras que van pintadas y portan cotó fluix y postissos, també hauriam d' anar ab trampas al devant, y cada familia semblaria una professó de Corpus.

Ay, senyor, cóm degeneran las cosas!

Hi havia hagut un temps qu' eram tant rics, que ab la ginesta tiravam diners per dur armillas ab aucells brodats y anar á las professons, de Paus y de Gitanos.

Després ja no 's va tirar sino ginesta.

Després se van tirar paperets retallats y ara ja 's tira anís de pusa.

La pubilla demana que aixó no 's fassi, perque tot lo que sia no tirar ginesta, no fa tant bonich, y es un tirar que carrega.

Aquest any ha aparegut l' ou quant balla ab tots los guarniments dels altres anys: cireretas, ginesta, vellas, criaturas, es á dir que aquells claustros de la catedral donavan gust de véurer.

Nosaltres varem tenir sort perque al mitjdia varem véurer l' ou quant balla y al vespre un bolero cobart ballant, que ve á ser un gallina quant balla.

Desitjariam que molts que van á la professó no hi anessen llepant lo carmet-lo, com qui fuma, sobre tot quant com havem vist nosaltres lo qui ho fa ja es un home fet.

En la Exposició retrospectiva varem véurer un que, de tant que s' acostava á mirar las armas, entelá ab la respiració tota la fulla d' una espasa.

Aixó vol dir que convindria que aixís com fan deixar lo bastó per entrari hi tambéessin deixar l' alé á la porta.

LA PUBILLA, no per enganyarlos ab sa elegancia, sino perque tinguin un recort d' ella, los dona 'l seu retrato, perque 'l tinguin al album, y contemplánsela, los vinguin mes desitjos de tractarla.

AMARGURAS.

Venú á mí los que passeu la vida tenint lo cor nafrat per lo pesar; veniu á mí; la soletat convida y 'm sentiréu adolorit cantar.

Sò un pobre trovador que per l' arbreda á la ombra dels lloers canto tot sol; ja res per mí de goig en lo món queda, y sols cantant dolors trobo consol.

Quant ve la riallera matinada, las ombas allunyant plena d' amors y fa brillar las gotas de rosada ab que la nit ha coronat las flors:

ne canto las memorias falagueras que guardo de la ditxa que ha fugit y recordo las horas plahenteras que m' umplan ¡ay! de dolsa pau 'l pit.

Quant ve la fosca y la boirosa capa per los espays inmensos va estenent y 'l sol tot roig del horisó s' escapa y una cinta á son pas deixa rient:

de ma ánima los ulls llavors ne giro envers lo misteriós esdevenir y plé d' engoixas ¡ay! ¡ploro y sospiro! y se 'n du un tros de cor cada sospir.

Dèu meu, Dèu meu, l' ansiada benanansa ¿per qué prompte donármela no os plau? ¿per qué s' apaga 'l sol de ma esperansa y las tristesas en mon pit fan cau?

Venú á mí los que passeu la vida tenint lo cor nafrat per lo pesar; veniu á mí, la soletat convida y 'm sentiréu adolorit cantar.

OSEJ-ATMIR.

Sol-lució á la Endevinalla del núm. 2.

BARCO.

Sol-lució á la Xarada del núm. 2.

Al ivern prop del braser, rodejat tot de canalla, per passar lo temps distret conto alguna ENDEVINALLA.

UN SUSCRIPTOR.

Sol-lució al Geroglífich del núm. 2.

Los petits miran sempre en l' aire, y los alts miran sempre á terra.

ENDEVINALLA.

Guardo gorras y barrets, M' obran sense ser cap porta, Porto pels de bestia morta Y fandillas y ferrets. Tinch punyo sens ser bastó Como sens serho tinch virolla; ¿O no sap què s' empatolla, ó endevina qui sò jo!

XARADA.

Ma prima, dos y tercera En lo mapa trobarás, Y tersa y cuarta camplerta Si compras tela voldrás. Si vols saber ma senyora Lo nom que t' tan bonich, Juntant la primera y quarta Lo trobarás tot seguit. Res te dich de prima y tersa Perque sóch un tros de pá, Pero 'l Francisquet cotxero De segü que t' ho dirá. Ma tercera es una lletra, Ma prima gramatical, Y lo meu tot en lo teatro Es una funció tal qual.

GEROGLIFICH.

Las sol-lucions se donarán en lo número próxim.

GRA Y PALLA

paper pera matar ratos, col·lecció de poesias de

D. Serafi Pitarra.

l tomo ab un aixam de grabats y molt bon paper.—Preu 4 rals.

Recomenam á nostres lectors que 'l comprin si 's volen fer un tip de riurer.

Se ven en todas las librerías, y en las de Lopez, editó, Rambla del Centro, 20, y carrer Ample, 26.

E. R.—Eudaldo Puig.

Barcelona 1887.—Imprenta de Narcís Ramirez y Companyia, pasatge de Escudellers, número 1.